

Tárgytematika / Course Description Regionális tanulmányok

KGNB_RKTM002

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Hardi Tamás

Félév / Semester: 2022/23/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/0/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókkal Európa nem uniós területén, valamint az Európán kívüli területeken található, geopolitikailag érdekes térségek, régiók politikai, gazdasági és társadalmi folyamatait, s azok hátterét.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1.hét Bevezetés. A nemzetközi kapcsolatokban értelmezhető "régiók" kialakulása, a Föld földrajzi, társadalmi-gazdasági, fejlettségi megosztottsága, övezetessége, az erre vonatkozó főbb elméletek, a globalizáció és a nemzetközi integrációk

2.hét A Balkán, illetve Délkelet-Európa története, földrajzi, civilizációs jellemzői, a válságok kialakulásának háttere

3.hét Oroszország és Kelet-Európa, valamint a Kaukázus vidékének geopolitikai, civilizációs jellemzői.

4.hét A Közel-Kelet és Észak-Afrika I. Földrajzi, kulturális, vallási és etnikai sajátosságok, fontosabb térfogalmak, politikai földrajzi kép kialakulása történelemben

5.hét A Közel-Kelet és Észak-Afrika II. az arab-izraeli háborúk, békefolyamatok, iraki háborúk, az arab tavasz, jelenlegi háborúk, mozgalmak, terror szervezetek. Törökország szerepe a térségben és a világpolitikában

6.hét Közép-Ázsia földrajzi, történeti, társadalmi jellemzői. Geopolitikai jelentősége a hidegháborúban és napjainkban. Az afgán háborúk

7.hét Dél- és Délkelet-Ázsia: India mai határainak kialakulása, konfliktusai az államon belül, s más

államokkal. (Pakisztán, Srí Lanka, Kína). Más délkelet-ázsiai államok (Indokínai-félsziget, Indonézia, Fülöp-szigetek) jellemzői

8.hét Kína, Japán és a Koreai-félsziget politikai földrajzi fejlődése, geopolitikája, konfliktusai. Két Kína elv, a kelet- és délkelet-ázsiai gazdasági fejlődés jellemzői

9.hét A szub-szaharai Afrika geopolitikai, társadalmi jellemzői és azok háttere, a fontosabb régiók. A gyarmatosítás és a dekolonizáció hatása, a nagyhatalmak és Kína törekvései.

10.hét A szub-szaharai Afrika II.: A fontosabb államok, konfliktusok bemutatása. Dél-afrikai Köztársaság, Szudán, Kongó, Elefántcsontpart stb.

11.hét Latin-Amerika történeti kialakulása, a gyarmatosítás hatásai. Az országok a 20. században. Az USA érdekei a térségben, baloldali fordulatok, Panama, Venezuela, Kuba stb. A jelenlegi viszonyok, integrációs törekvések

12.hét Észak-Amerika geopolitikai szerepének változása az izolációtól a központi szerepig. Mexikó, az USA és Kanada kialakulása, belső konfliktusai, konfliktusai a szomszédsággal

13.hét A Csendes-óceán szigetvilága, Ausztrália és Új-Zéland földrajzi, gazdasági, geopolitikai sajátosságai, régiói

14.hét A sarkvidékek és a nyílt tenger. A tengeri határviták kialakulása, az erőforrások feletti küzdelem kialakulása. A fontosabb útvonalak, átvjárók jellemzése, a nyílt tenger geopolitikai sajátosságai

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév közben ellenőrzés nincs, a vizsgaidőszakban szóbeli kollokvium. Az ellenőrzés része, hogy a hallgatónak az elmondottakhoz térképi ismereteit is be kell mutatnia, tehát a vizsgált terület térképe előtt vizsgáljuk. Két-három fős csoportokban a hallgatók projekt munkát folytatnak, s részletesen bemutatják egy-egy ország vagy problémakör helyzetét, megoldási javaslatokkal. A leadott anyagok értékelése a félév végi jegybe beszámít.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Tim Marshall (2019): A földrajz fogságában - Tíz térkép, amely mindent elmond arról, amit tudni érdemes a globális politikai folyamatokról. Park kiadó, Budapest.

Balogh András - Rostoványi Zsolt – Búr Gábor – Anderle Ádám (2002) Nemzet és nacionalizmus – Ázsia, Afrika, Latin-Amerika. Korona Kiadó Kft., Budapest. Németh István (szerk.): 20. századi egyetemes történet II. Európán kívüli országok. Osiris Kiadó,

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Fazekas Gyula: Kína: úton a globális hatalom felé. In: Külügyi Szemle, V. évf. 2006. 1-2. szám, pp. 3-15.
Goldschmidt, Arthur (1997) A Közel-Kelet rövid története. Maecenas Könyvek, Budapest. Horváth Jenő (szerk.) 2005) Világpolitikai kislexikon (1945–2005). Osiris, Budapest. Jelavich, Barbara: A Balkán története I–II. Osiris, Budapest, 1996 Jordán Gyula – Tóth Barna: Kína a modernizáció útján a XIX-XX. században. Napvilág Kiadó, Budapest, 2005. Lacoste, Yves (1995) Dictionnaire de Geopolitique. Édition mise a jour. Flammarion, Paris. Niederhauser Emil, Font Márta, Szvák Gyula, Krausz Tamás: Oroszország története. Pannonica Kiadó, 2001 Rada Péter (szerk.): Új világrend felé? Nemzetközi kapcsolatok a hidegháború utáni világban Grotius kötetek, BCE, Budapest, 2007. Rostoványi Zsolt: Együttélésre ítélve: Zsidók és palesztinok küzdelme a Szentföldért. Corvina Kiadó, Budapest, 2006. Tóth Barna: Kína társadalmi-gazdasági fejlődésének távlatai 2030-ig. In: Inotai András Juhász Ottó (szerk.): A változó Kína. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2009, pp. 73-168. Tóth József (főszerk.) Világföldrajz Akadémiai Kiadó, 2010 Külügyi Szemle, Foreign Affairs stb. folyóiratok